

GAZETE YAZARI

İslamcılık fikrî-imanî bir farklılaşma değil, yeni bir davranış biçimiydi

Selçuk Türkyılmaz
Gazete Yazarı

Abone Ol

Google News

19 Ara 2019, Perşembe

PAYLAŞ

Osmanlı'nın son dönemlerine damgasını vuran ideolojiler bir zaruretın sonucuydu. Yeni düşünme biçimini diğerlerinden ayırt edebilmek için yeni kavramların ortaya çıkması çok doğal bir durumdur. Osmanlıcılık, İslamcılık ve milliyetçilik kavramlarını sadece Avrupa etkisiyle açıklamak ciddi bir körleşmeye yol açar. Devrin şartlarından uzaklaştıkça dönemi ve o döneme damgasını vuran gelişmeleri anlamak zorlaşır.

Osmanlı'nın yönetim anlayışında köklü değişimler yapılmalıydı, emperyalizm çağında merkezîleşme kaçınılmaz bir düzenlemeydi. Tanzimat hakkında hâlâ sağlıklı bir tavrın gelişmemiş olmasını dönemin koşulları ile izah edemeyiz. Aradan neredeyse iki asır geçmesine rağmen kabul gören rafine görüşlerin olmayışı fikrî olarak kayıptır. Osmanlıcılık, imparatorluğun bütün unsurlarını bünyesinde barındırma iddiası taşıyan bir ideolojiydi ve bu, Tanzimat'ı emperyalizme karşı geliştirilen bir çözüm arayışı olarak düşünmemize de yardımcı olur.

Tanzimat hakkında olumsuz yargıları Osmanlıcılık düşüncesindeki "-cılık" ekine sıkıştırmak hakikaten tedirgin edicidir. Zira neredeyse bir yüz yıl devam eden emperyal çağın meselelerini Türkçe'nin sondan eklemeli bir dil olmasına indirgemiş oluruz. "-cı, -ci, ve -cılık, -cilik" ekleriyle kavramsallaşan siyasî-fikrî hareketi sırf meslek adlarındaki benzerliğe indirgeyerek farklı mülahazalarda bulunan fikir insanlarına "Müslümanlık"taki eki anlatmanın mutlaka bir yolu olmalı. Fakat yolumuz mantıkçı pozitifizm ile kesişmediği için konuyu erbabına bırakalım.

Osmanlıcılık devrin şartları içinde emperyalizme karşı geliştirilmiş bir siyaset etme biçimiydi. Osmanlı'nın Avrupa toprakları ve Arap Yarımadası emperyalist müdahalelere açıldı. Avrupa devletleri bahsi geçen topraklarda her türlü teması kurabiliyordu. En yıkıcı darbelerin bu iki alandan gelmiş olmasını önemsemek gerekir. Bütün bir on dokuzuncu yüzyılı çöküş psikolojisine hapsetmenin doğru olmadığını artık görmek gerekiyor.

Siyasî olarak yeni bir model geliştirildiği gibi Müslümanların birbiriyle dayanışmasını ifade eden yeni bir düşünme biçimi de kendini dayatmıştı. 19. yüzyılın emperyalist çağ olduğunu söyledik. Sömürgecilik ve emperyalizmin liselerde bir ders olarak okutulmasını istemekteki amacımız da budur. Bilmek gerekiyor. Yeni fikirlerin önünü açmak ancak bu şekilde mümkün olabilir. Devletin ve milletin bu emperyalist çağda geçirmiş olduğu dönüşümleri bilmek gerekir. Osmanlıcılık, İslamcılık ve daha sonra da milliyetçilik iman edilecek bir düşünme biçimi değildi. Dolayısıyla Müslümanlara yeni bir din anlayışı getirilmemişti. Hangi İslam, diyerek İslamcılık gibi iki asırlık bir düşünce geleneğini yargılayabiliriz ama bu, sadece cehaleti dışa vurmak manasına gelir.

Halkı İslam anlayışı bakımından ikiye ve daha fazla sayıya bölen bir düşünme biçimi değil, bilakis Müslümanlar arasında yeni bir dayanışma biçiminden bahsediyoruz. Bugün hangi ülkenin çocukları Afrika'yı Asya'yı ve Avrupa'yı köşe bucak dolaşarak yardım götürmeye çalışıyor? Bunu sadece imparatorluk geçmişi ile açıklayamayız. Burada Osmanlı'nın devlet geleneğinde şekillenen İslamcılık fikriyatını görmek gerekir. Bu fikrî ya da imanî bir ayrılık değil, yeni bir davranış biçimidir. Hint ve Arap coğrafyasında gelişen İslamcılık ile Osmanlı merkez şehirlerinde doğan İslamcılık arasında birtakım farklılıklardan bahsedebiliriz. Bunları ihya hareketleri ile Tanzimat'ın ortaya çıkardığı yenilikleri karşılaştırarak ele alabiliriz. Gönül coğrafyası kavramını ortaya çıkaran düşünce geleneğini reddetmenin anlamlı olmadığı açıktır. Enver Paşa'nın Libya'ya gitmesi bir devlet refleksi idi ve bu muhakkak bir düşüncenin somutlaşmış hâliydi.

Devletin ve ümmetin parçalarını bir arada tutabilme çabasına milletin parçaları da eklenmiştir. Bunun muazzam bir bakış açısı sunduğuna dair bir şüphem yok. Bugün 19. yüzyıldan farkları olmakla birlikte benzer şartların içinde olduğumuzu düşünüyorum.

FETÖ gibi bağımlı yapılar İslam dünyasını parçalamaya ve emperyalist devletlerin kullanımına sunmaya çalışıyor. Bütün bu yıkıcı fikirler ve onları temsil eden yapılar karşısında yeni bir düşünme biçimini üretmemiz gerekirken “-cılık, -cilik” gibi bayağı yaklaşımları yaygınlaştırmanın kimseye bir faydası yoktur. İslam dünyasını kuşatabilecek yeni fikirlerin önünü açmamız gerekiyor. 15 Temmuz'da emperyalizme karşı kazandığımız zaferin büyüklüğüne saygı duymak gerekir. 16 Temmuz günü kırmızı berelilerin Cerablus istikametinde harekete geçmesi Türk ve İslam coğrafyasında yeni bir dönemi müjdeler.

#Osmanlı Devleti

#FETÖ

#Tanzimat

#Enver Paşa

#Libya

PAYLAŞ

03 Mar 2022, Perşembe

Kiev nereye aittir ya da bir sınır mıdır?

28 Şub 2022, Pazartesi

Türkiye, Karadeniz'in kuzeyine de güven telkin ediyor

24 Şub 2022, Perşembe

Türkiye ne Batı'ya yaslanabilir ne de Rusya'ya güvenebilir

SELÇUK TÜRKİYILMAZ TÜM YAZILARI

YENİ ŞAFAK MİKRO SİTELER

15 Temmuz

yenisafak.com/15Temmuz

Kudüs : Bir Şehrin Hikayesi

gzt.com/kudus

Yeni Şafak Seçim

yenisafak.com/secim

Yeni Şafak Ramazan

yenisafak.com/ramazan

Yeni Şafak Spor

yenisafak.com/spor

GZT Lokma

gzt.com/lokma

MOBİL UYGULAMALAR

Apple

Android

Windows

Yeni Şafak olarak yayın hayatına başladığımız ilk günden itibaren ülkemizde demokrasinin tüm kurumları ile yerleşmesi, milli irade ve değerlerimizin hakim olması için tüm gücümüzle çalıştık. Bu ülkenin geleceğinin derin sularda boğulup gitmemesi için çaba sarf ettik.

Fırtınalı günlerde sığınılacak bir liman olduk. Bugüne kadar ülkemize yapmış olduğumuz katkıyı bundan sonra da

Son Dakika

Haberler

Koronavirüs

Türkiye

Dünya

Bilimsel Gelişmeler

Gündem

Darbe Girişimi

Eğitim

Politika

Yerel Haberler

3. Sayfa

Yerel Gündem

Dünya

Ortadoęu

Avrupa

Amerika

Asya

Afrika

Antartika

Okyanusya

Özgün

Özgün haberler

Dini Bilgiler

Yemek Tarifleri

Diyet

Spor

Spor Haberleri

Transfer Haberleri

Beşiktaş Haberleri

Galatasaray Haberleri

Fenerbahçe Haberleri

Trabzonspor Haberleri

Futbol

Basketbol

Motor Sporları

Voleybol

F1

Extreme Sporlar

Golf

Güreş

Atletizm
Su Sporları
Salon Sporları
Uzakdođu Sporları
Diđer

Ekonomi

Türkiye Ekonomisi
Dünya Ekonomisi
Otomotiv
Emlak
İş Dünyası
Basın İlan

İletişim / Harita

+90 212 467 65 00

Maltepe mah. Fetih cad. No 1/1
Topkapı Zeytinburnu İstanbul Türkiye

bip Bip / +90 530 846 00 00

Facebook

Instagram

Twitter

G+ Google Plus

Pinterest

Youtube

Flipboard

Rss

